

عنوان مقاله:

مقایسه تنوع پوشش گیاهی و خاک در دو عرصه قرق و چرا (مطالعه موردی: درمنه زارهای منطقه دهنو، بردسیر، کرمان)

محل انتشار:

مجله تحقیقات مرتع و بیابان ایران، دوره 30، شماره 1 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

ماشالله غنچه پور - کارشناس پژوهش، بخش تحقیقات جنگل و مرتع، مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی کرمان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرمان، ایران

مجید صادقی نیا - استادیار، گروه مهندسی طبیعت، دانشکده منابع طبیعی دانشگاه اردکان، اردکان، ایران

ناصر باغستانی - عضو هیئت علمی بازنشسته، بخش تحقیقات جنگل و مرتع، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان یزد، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، یزد، ایران

احمد پورمیرزایی - کارشناس ارشد بخش تحقیقات منابع طبیعی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان کرمان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرمان، ایران

محمدرضا کدوری - عضو هیئت علمی، بخش تحقیقات جنگل و مرتع، مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی کرمان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرمان، ایران

خلاصه مقاله:

از بین رفتن پوشش گیاهی و حاکم شدن پدیده زوال در درمنه زارها، بر اثر پدیده تغییر اقلیم و عوامل مدیریتی، این ضرورت را ایجاد می کند تا بر رویکرد حفاظتی، در مدیریت اکوسیستم های مذکور، تمرکز شود. در همین راستا، تاثیر رویکرد حفاظتی (قرق با سابقه ۳۰ ساله)، بر مولفه های ساختاری پوشش گیاهی، ویژگی های خاک و مقادیر شاخص های عددی تنوع گونه ای، در درمنه زارهای منطقه دهنو بردسیر، مورد بررسی قرار گرفت. برای این منظور، نمونه برداری از پوشش گیاهی، طی فصل رویش سال ۱۳۹۲، در داخل ۴۵ پلات دو مترمربعی مستقر در امتداد سه ترانسکت ۱۵۰ متری، در داخل و خارج منطقه قرق، انجام شد. در داخل هر یک از پلات ها، درصد پوشش تاجی گونه ها، برآورد و تعداد پایه های آنها نیز شمارش شد و بر مبنای درصد پوشش تاجی گونه ها، شاخص های تنوع گونه ای، محاسبه شد. در امتداد هر یک از ترانسکت ها نیز یک نمونه مرکب خاک از عمق ۰-۳۰ بر داشت شد و خصوصیات فیزیکی و شیمیایی آنها اندازه گیری گردید. بر مبنای نتایج؛ از نظر درصد پوشش تاجی، تنها در مورد گونه *Stipa arabica*، بین محدوده قرق و خارج قرق، تفاوت معنی دار، وجود داشت. از نظر تعداد پایه در هکتار، تنها بین گونه های *Zygophyllum atriplicoides* و *Stipa arabica* و از نظر میزان حضور نیز صرفاً بین گونه های *Stipa arabica*، *Artemisia sieberi* و *Zygophyllum atriplicoides*، تفاوت معنی دار در داخل و خارج قرق، وجود داشت. در مجموع، قرق باعث غلبه گونه *Stipa arabica* در سطح منطقه شده است. بین خصوصیات خاک (درصد رس، سیلت و شن، هدایت الکتریکی، اسیدیته گل اشباع، میزان آهک، کلسیم، منیزیم و سدیم) در دو مکان، تفاوت معنی دار، مشاهده نشد. مقدار غنای گونه ای، در منطقه قرق (با ۲۱ گونه)، بیشتر از منطقه چرا (با ۱۶ گونه) بود. مقادیر شاخص های سیمپسون و شانون- واینر نیز دلالت بر عدم تفاوت دو مکان، از نظر یکنواختی و ناهمگنی پوشش گیاهی می باشد. آنچه مسلم است، نتایج سه دهه قرق، نشان داد که روند تغییرات پوشش گیاهی در درمنه زارهای منطقه خشک، بسیار کند است اعمال رویکرد حفاظتی در چنین اکوسیستم هایی، در بلند مدت، موثر خواهد بود.

کلمات کلیدی:

درمنه زارها، رویکرد حفاظتی، مولفه های ساختاری پوشش گیاهی، شاخص های عددی تنوع گونه ای

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1732778>

